

Szemescirok termesztési technológia

A szemescirok nagy termőképességű, **kiváló szárazságtűrő-képességű**, közepes- és gyengébb talajadottságú területeken is **jövedelmezően termesztendő szemes-takarmánynövény**.

Talajban nem válogató, a szélsőséges homok- és szikes-, valamint a 4,5 pH alatti savanyú talajok kivételével mindenhol termelhető. A tápanyagban gazdag, jó talajt nagy terméssel hálálja meg (8-10 t/ha). Az 1% körüli humusztartalmú, laza szerkezetű homoktalajon is jövedelmezően termesztendő.

A szemescirok utóveteménye kukorica vagy bármilyen más tavaszi vetésű növény lehet, de monokultúrában is termesztendő 2-3 évig. A tápanyag visszapótlás, a talajművelés, vetés, a gabona- és kukoricatermesztésnél használatos erő- és munkagépekkel megoldható.

A tavaszi munkaszervezést nem zavarja, mivel vetése a kukorica után következik.

A Gabonakutató Kft. két korai kiváló szárazságtűrő képességű szemescirok hibriddel áll a termesztők rendelkezésére, amelyek a hazai klimatikus viszonyok között is biztonságosan beérnek, érésyorsító használata nélkül.

GK Emese: korai érésű, jó termőképességű (9-9,5 t/ha), **kiváló szárazságtűrő-képességű, gyengébb talajokhoz jól alkalmazkodó** hibrid, valamennyi talajtípusra ajánljuk. A GK Emese a **legjobb hidegtűrő-képességű** hibrid a kora-tavaszi kelés és kezdeti fejlődés idején.

Alföldi 1: **kiváló termőképességű** (9,5-10 t/ha), jó alkalmazkodó-képességű, középkorai érésű hibrid, az éréscsoport standardja. Meghálálja a jó talajokat, de gyengébb területeken is jövedelmezően termesztendő.

Éghajlat- és talajigénye:

Keléskori hőigénye a vetésmélységben **12-13 °C**.

A szárazságot jól tűri. Ezt elsősorban nagy, mélyre-ható bojtos gyökérzetének köszönheti, amely a talaj mélyebb rétegeiből is fel tudja venni a vizet és az ásványi elemeket. A levél és szárfelületét viaszréteg borítja, ami védi a szárazságtól.

A szemescirok a talajjal szemben viszonylag szerény igényű, mostohább talajviszonyok mellett azonban fokozottabban igényli a jó agrotechnikát és tápanyag-ellátottságot.

Tápanyagigénye:

A talaj tápanyagtartalmától függően változik.

A kukoricához hasonló arányú műtrágya felhasználást javasolunk, de annál 20-30%-kal kevesebb is elegendő.

Betakarítása és a szár lezúzása után - a szármaradványok lebomlásának elősegítése céljából - 30-40 kg/ha nitrogén hatóanyag kijuttatása javasolt.

Talaj-előkészítés:

A szemescirok aprómag, ezért igényli a jól előkészített, **aprómorzás vetőágyat**. A talaj-előkészítés csak 1-2 nappal előzze meg a vetést, hogy a talaj minél hosszabb ideig gyommentes legyen. A **vetőmagágy mélysége: 6-8 cm**.

Vetés:

A vetéshez csak csávázott vetőmagot használjunk!

Az optimális csírázáshoz legalább 12-13 °C tartós talajhőmérséklet szükséges.

Ajánlott vetésidő: a kukorica vetés idejének második fele, általában április vége, vagy május eleje.

Ajánlott **vetés mélység: 3-4 cm.**

Tömörítés a talaj nedvességtartalmától függően, vetés előtt és után is szükséges lehet.

A sortávolságot a rendelkezésre álló sorközművelő eszköz szabja meg, leggyakoribb a **70, 75 cm-es sortávolság**, de 50 cm-re is vethető.

Optimális állománysűrűség 70 cm-es sortávolság esetén: 190-230 ezer tő/ha
50 cm-es sortávolság esetén: 260-320 ezer tő/ha.

A vetőmag mennyisége 50 cm-es sortávolság esetén: 12-14 kg/ha.
70 cm-es sortávolság esetén: 8-10 kg/ha

Vethető: gabona-, kukorica-, cukorrépa-, vagy egyéb szemenkénti vetőgéppel (Lajta, Nibex, SPC-6, SPC-12, IHC, RAU, stb.).

SPC vetőgép beállítási paraméterei szemes- és silócirok vetéshez

mag/m	elosztó tárcsa fúratszáma	furat átmérő (mm)	első fogaskerék fogszáma	hátsó fogaskerék fogszáma
16	68	2,5	30	10
18	68	2,5	30	11
20	68	2,5	22	9
23	68	2,5	22	10

Vegyszeres gyomirtás:

Útmutatót ld. a GK Kft honlapján.

A vegyszeres **alapkezelés** (vetés után, kelés előtt) feltétlenül szükséges az állomány hosszabb idejű gyommentesen tartásához.

Sorközművelése, ill. felülkezelése csak szükség esetén.

Betakarítás:

A gyakorlatban használatos **kombájnok** csökkentett fordulatszámmal (600 fordulat/sec) a dobkosár megfelelő beállításával - hogy a magot ne törje - megemelt vágóasztallal végezhető el.

A levágott és beszállított szemescirkot tisztítani és **szárítani** kell, 13-14% víztartalomra.

Felhasználás:

A szemescirok kiválóan **felhasználható takarmánykeverékben**, a kukoricát baromfi tápokban 30-50%-ban, sertéseknél 20%-ban helyettesítheti.

Kedvelt madáreleség.

A szemescirok termesztés egységnyi területre jutó ráfordítása lényegesen kedvezőbb a kukoricáénál a kisebb vetőmag, műtrágya, betakarítási- és szárítási költsége miatt.

A szemescirok kiváló szárazságtűrő-képessége, gyengébb talajokhoz való alkalmazkodóképessége, alacsonyabb termelési költsége révén jövedelmezően termelhető hazánkban.

Sok sikert kívánunk a szemescirok termesztéséhez!

Szeged, 2017. március 3.

Dr. Rajki Erzsébet és Dr. Palágyi Andrea
ciroknemesítők